

Oponentský posudek

Oponent: Doc. ThDr. Václav Ventura, ThD.

Diplomová práce: *Recepce učení patristických otců ohledně papežského primátu na Prvním vatikánském koncilu.*

Vedoucí práce: Dr. Theol. Bogdan Pelc

Autor práce: Seraphina Mariae

Akademický rok 2007/2008

Posluchačka Seraphina Mariae podala na Katedře fundamentální a dogmatické teologie KTF UK diplomovou práci s názvem *Recepce učení patristických otců ohledně papežského primátu na Prvním vatikánském koncilu.* Kromě úvodu, závěru a seznamů je práce rozdělena do osmnácti vnitřně členěných kapitol.

V prvních čtyřech kapitolách se posluchačka zabývá biblickým a historickým nástínem Petrova primátu. Chce si tak připravit prostor pro výstavbu svého tématu. To lze dobře pochopit.

Vybočující však od tématu jsou následující kapitoly pátá až osmá. Je to neumělý a často mimoběžný pokus vytvořit jakousi příručku patrologie a dějin prvních koncilů a synod. Podobně kapitola devátá je, sice s názvem *Některé důležité hereze týkající se Petrova primátu a jejich rozuzlení*, školáckým neúplným přehledem starocírkevních herezí, s tématem práce souvisejících jen okrajově. Taktéž kapitola desátá *Rozpad Východu a Západu* má s tématem práce nemnoho společného. Chápu intenci, ale myslím si, že většina informací z těchto kapitol souvisí s prací jen vzdáleně.

Od kapitoly jedenácté *Uvedení do doby předkoncilní* se teprve dostáváme k tématu práce samotné. *I. vatikánský koncil a vyjádření k Petrovu primátu* Kapitola dvanáctá nás seznamuje s konstitucí *Pastor aeternus*, historickým a dogmatickým kontextem koncilu, problematikou učitelského úřadu a pojmem neomylnosti. Jádrem práce měla být kapitola třináctá *Patristické odkazy v dokumentech Prvního vatikánského koncilu*. Ve skutečnosti je to však jen přepis odkazovaných míst, a to i textů z doby pozdější: Tridentského a Florentského koncilu, sv. Bernarda a dalších. Chybí rozpracování kontextu, analýza souvislostí. Kapitoly 14 – 15 v duchu staré fundamentální teologie sledují *jednomyslnost církevních spisovatelů* v dané problematice a *dopad I. vatikánského koncilu*. Logicky navazuje kapitolka o *vzniku*

starokatolické církve a reputaci, že jsme přeci jen v roce 2008, se pokouší teoložka Seraphina zachránit kapitolou poslední *Papež v kontextu sboru biskupů podle Lumen gentium 23 – 25*.

Co dodat? Hlavní námitky, týkající se irelevantnosti některých kapitol jsem již zmínil. Věnovat se jednotlivostem by vydalo na slušnou monografii. Proto se omezím na zobecnění. Autorka mi připomíná spící Růženku před políbením. Prvnímu vatikánskému koncilu bylo věnováno nemálo historických a dogmatických studií. Taktéž papežské neomylnosti. V literatuře Seraphinině je tou klíčovou autoritou Josef Kubalík, jen mírně se dotýká literatury novější. Odtud myslím pramení hlavní nedostatek práce.

Po formální stránce je tu opět celá řada připomínek. Posluchačka často cituje a neodkazuje, citace jsou nepořádné, často se objevuje citace Mansiho edice koncilních dokumentů, publikace není však uvedena v literatuře (jen ve zkratkách) a mám silný dojem, že citace nejsou přímo z této edice, ale jen se tak tváří. Rád bych se mýlil! Odkud je tabulka na straně 81 – 82? Nedůslednost je i v podobě citací, někdy je za jménem čárka, jindy dvojtečka, a to i v soupisu literatury. Když k tomu přidáme velké množství gramatických chyb, dokonce vyslovených hrubek i/y, nepočítám interpunkci, tak si klademe otázku o pečlivosti a svědomitosti. Byl bych nakloněn tomu, pokud posluchačka svou práci obhájí, aby jí tato obhajoba byla uznána sub conditione do té doby, než exempláře, které zůstanou v archivu, opraví. Věřím, že si sama nepřeje, aby to bylo zachováno na věčnou paměť, nehledě na renomé KTF UK.

Konec kritických poznámek. Lze říci i něco pozitivního? Jistě. Práce ukazuje na zajímavé téma, posluchačka se je pokouší uchopit biblicky, patristicky i fundamentálně teologicky. Zvolila tedy metodu, které se přidržuje. Z výsledku práce jasně vystupuje problematika papežské neomylnosti a její zakotvení v patristické tradici. Pokud připojíme ještě hermeneutické hledisko a budeme se zajímat o biografický kontext, v němž práce vznikala, pak nás to povede k určitému laskavému pohledu a (věřím, že se nikdo neurazí) humornému závěru, inspirovanému jedním starším filmem: Bádání skončilo, zapomeňte.

Přes všechny zmíněné výhrady si dovolím práci připustit k obhajobě. Na ní nechť závisí konečný verdikt, který vynese posluchačka sama.

doc. ThDr. Václav Ventura, Th.D.